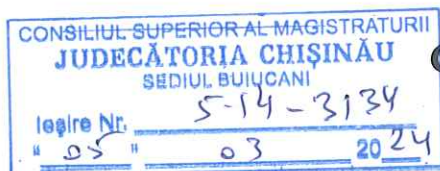

mun. Chișinău, str. Ștefan cel Mare 200 RM
MD-2038, tel. (+373 22) 52 20 21,
tel./fax (+373 22) 52 20 21, e-mail: jchisinau@justice.md

mun. Chisinau, Ștefan cel Mare 200 RM
MD-2038, tel. (+373 22) 52 20 21,
tel./fax (+373 22) 52 20 21, e-mail: jchisinau@justice.md

Dosarul nr. 5r-30/2023
4-23000605-12-5r-03012023

Curtea Constituțională a Republicii Moldova
mun. Chișinău, str. A. Lăpușneanu 28

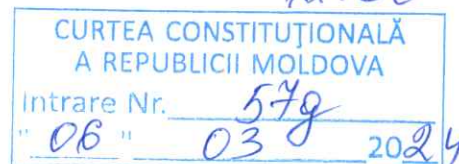
Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, Vă expediază sesizarea privind excepția de neconstituționalitate depusă de către Popescu Dorin în cadrul cauzei contravenționale nr. 5r-30/2023, 4-23000605-12-5r-03012023 privind examinarea contestației depuse de Popescu Dorin împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție seria MAI 05896201 și a deciziei de sancționare emise de agentul constatatator din cadrul DP „Centru” a INSP al IGP, în baza art. 238 alin. (2) Cod contravențional, pentru rezolvarea chestiunii privind excepția de neconstituționalitate prezentată în conformitate cu art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția R.M., în baza încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 27 februarie 2024.

Anexă:

1. Încheierea Judecătoriei Chișinău sediul Buiucani din 27 februarie 2024 pe 3 file.
2. Sesizarea depusă de către Popescu Dorin pe 18 file.
3. Copia materialului contravențional pe 16 file.

Judecătorul
Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani

Natalia Patrașcu

Popescu Dorin

CERERE

de ridicare a excepției de neconstituționalitate
în temeiul art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova

I. Obiectul sesizării

Prezenta sesizare are ca obiect exercitarea controlului constituționalității normei prevăzută la alin. (2) art. 238 Cod contravențional și anume a sintagmei: „sau parcarea”.

II. Circumstanțele litigiului examinat de către instanța de judecată

La data de 07.12.2022, agentul constator (în continuare - agentul), subofițerul superior al SHOP a OP Centru, Condrea Ion, (codul agentului constator 17311), din cadrul INSP al IGP, mun. Chișinău, str. Doina, 102, a pornit procesul contravențional în care, la data de 07.12.2022, a încheiat procesul-verbal cu privire la contravenție seria și nr. 6175444304519265, din 07.12.2022 (în continuare - procesul-verbal).

Partea rezolutivă a procesului-verbal, cuprinde decizia agentului constator din 07.12.2022, de sancționare a lui Dorin Popescu, prin care am fost tras la răspundere contravențională pentru comiterea faptei contravenționale prevăzute la art. 238 alin. (2) Cod contravențional, cu aplicarea amenzii în mărime de 18 u.c., adică 900 lei și 4 puncte de penalizare.

Cu decizia agentului constator Condrea Ion, (codul agentului constator 17311), din 07.12.2022, emisă în cadrul procesului-verbal cu privire la contravenție seria și nr. 6175444304519265, din 07.12.2022, NU sunt de acord, aceasta fiind ilegală. Drept urmare, aceasta a fost contestată în instanța de judecată, solicitând încetarea procesului mcontravențional în următoarele temeiuri:

1) în temeiul art. 441 alin. (1) lit. a) Cod contravențional, din motivul că nu există faptul contravenției și

2) în temeiul art. 445 alin. (1) din motivul neconsemnării în procesul-verbal cu privire la contravenție a mențiunilor privind:

- *fapta contravențională* (art. 443 alin. (1) lit. d) Cod contravențional), totodată *fapta contravențională* pentru care a fost aplicată sancțiunea contravențională, **nu este prevăzută de art. 238 alin. (2) Codul contravențional**, fiind încălcat principiul legalității, consfințit la art. 5 din Codul contravențional.

- *încadrarea juridică a faptei, norma materială contravențională și indiciile calificative ale elementelor constitutive ale contravenției* (art. 443 alin. (1) lit. e) Cod contravențional).

Astfel, la momentul de față, în Judecătoria Chișinău, sediul Central, se află pe rol, cauza contravențională nr. 4-23000605-12-5r-03012023, privind învinuirea lui Dorin Popescu de comiterea contravenției prevăzute la art. 238 alin. (2) Cod contravențional.

III. Legislația pertinentă

Autorul prezentei sesizări invocă faptul că prin sintagma prevăzută la alin. (2) art. 238 Cod contravențional: „sau parcarea”, se încalcă drepturile constituționale prevăzute în Constituția Republicii

Moldova la Articolul 22 - Neretroactivitatea legii și la art. 23 - Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște cunoaște drepturile și îndatoririle.

Autorul prezentei sesizări își sprijină argumentarea și își întemeiază solicitările pe următoarele prevederi legislative și jurisprudențiale:

1. Prevederile relevante ale Constituției RM:

Articolul 1

Statul Republica Moldova

”(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate”.

Articolul 4

Drepturile și libertățile omului

”(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale”.

Articolul 7

Constituția, Lege Supremă

”Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică”.

Articolul 8

Respectarea dreptului internațional și a tratatelor internaționale

”(1) Republica Moldova se obligă să respecte Carta Organizației Națiunilor Unite și tratatele la care este parte, să-și bazeze relațiile cu alte state pe principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional.

(2) Intrarea în vigoare a unui tratat internațional conținând dispoziții contrare Constituției va trebui precedată de o revizuire a acesteia”.

Articolul 20

Accesul liber la justiție

”(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție”.

Articolul 22

Neretroactivitatea legii

”Nimeni nu va fi condamnat pentru acțiuni sau omisiuni care, în momentul comiterii, nu constituiau un act delictuos. De asemenea, nu se va aplica nici o pedeapsă mai aspră decât cea care era aplicabilă în momentul comiterii actului delictuos”.

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

”(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative”.

Articolul 54

Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

"(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății".

2. Prevederile relevante ale Legii nr. 136 din 07.07.2017 cu privire la Guvern

Articolul 4 Domeniile de activitate ale Guvernului

„Guvernul își desfășoară activitatea în următoarele domenii:

[...]

d) justiție, afaceri interne, ordine publică și protecție civilă;

[...]"

3. Prevederile relevante ale Legii nr. 98 din 04.05.2012 privind administrația publică centrală de specialitate

Articolul 2. Sfera de aplicare

(1) Sub incidența prezentei legi cad ministerele, Cancelaria de Stat, alte autorități administrative centrale subordonate Guvernului și structurile organizaționale din sfera lor de competență (autoritățile administrative din subordine, inclusiv serviciile publice desconcentrate și cele aflate în subordine, precum și instituțiile publice în care ministerul, Cancelaria de Stat sau altă autoritate administrativă centrală are calitatea de fondator).

(2) Prevederile prezentei legi se aplică autorităților publice subordonate Guvernului, reglementate prin legi speciale, și autorităților administrative autonome față de Guvern în măsura în care nu sînt reglementate și nu contravin dispozițiilor legilor speciale care reglementează activitatea autorităților respective.

Articolul 9. Ministerele

(1) Ministerele sînt organe centrale de specialitate ale statului care asigură realizarea politicii guvernamentale în domeniile de activitate care le sînt încredințate.

(2) Ministerele se organizează și funcționează numai în subordinea Guvernului potrivit prevederilor Constituției Republicii Moldova, ale Legii cu privire la Guvern și ale prezentei legi.

[Art.9 al.(2) modificat prin LP153 din 14.07.17, MO301-315/18.08.17 art.523]

(3) Între ministere se repartizează chestiunile ce țin de politicile statului în diferite domenii, responsabilitatea pentru elaborarea și promovarea cărora le revine membrilor Guvernului în conformitate cu Constituția și legile Republicii Moldova, cu excepția domeniilor care sînt încredințate conducătorilor autorităților administrative autonome constituite de Parlament.

Articolul 24. Misiunea ministerului și a altei autorități administrative centrale

(1) Misiunea definește rolul fiecărui minister și a fiecărei alte autorități administrative centrale în sistemul instituțional al administrației publice centrale de specialitate, precum și viziunea strategică cu privire la realizarea politicii de stat în domeniile de activitate de care acestea sînt responsabile.

(2) Misiunea reiese din direcțiile principale de activitate și din domeniile de competență ale Guvernului, stabilite în Legea cu privire la Guvern, care sînt încredințate unui minister sau altei autorități

administrative centrale, și din prevederile actelor legislative speciale ce reglementează relațiile în domeniile de activitate încredințate acestora.

4. Prevederile Codului contravențional.

Articolul 1. Legea contravențională a Republicii Moldova

(1) Prezentul cod este lege a Republicii Moldova care cuprinde norme de drept ce stabilesc principiile și dispozițiile generale și speciale în materie contravențională, determină faptele ce constituie contravenții și prevede procesul contravențional și sancțiunile contravenționale.

(2) În cazurile expres prevăzute în prezentul cod, dispoziția articolului din cod poate să conțină o normă de trimitere la un alt act cu caracter normativ, publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. În asemenea cazuri, exigențele aplicabile normei legii contravenționale, inclusiv exigența de previzibilitate, sînt aplicabile și actului normativ respectiv.

(3) Dacă în procesul aplicării unui alt act normativ se constată că prevederile acestuia contravin principiilor stabilite în prezentul cod, se aplică prevederile prezentului cod.

Articolul 2. Scopul legii contravenționale

Scopul legii contravenționale constă în apărarea drepturilor și libertăților legitime ale persoanei, apărarea proprietății, ordinii publice, a altor valori ocrotite de lege, în soluționarea cauzelor contravenționale, precum și în prevenirea săvîrșirii de noi contravenții.

Articolul 3. Acțiunea legii contravenționale în timp

(1) Caracterul contravențional al faptei și sancțiunea ei contravențională se stabilesc de prezentul cod în vigoare la momentul săvîrșirii faptei.

(2) Legea contravențională care înăsprește sancțiunea sau înrăutățește situația persoanei vinovate de săvîrșirea unei contravenții nu are efect retroactiv.

(3) Fapta care, printr-o lege nouă, nu mai este considerată contravenție nu se sancționează, iar sancțiunea stabilită și neexecutată anterior intrării în vigoare a noii legi nu se execută.

(4) Dacă legea nouă prevede o sancțiune contravențională mai blîndă, se aplică această sancțiune. În cazul aplicării sancțiunii din legea veche, această sancțiune se execută în limita maximumului sancțiunii din legea nouă. Dacă legea nouă nu mai prevede o anumită categorie a sancțiunii, sancțiunea de o astfel de categorie, stabilită și neexecutată anterior intrării în vigoare a noii legi, nu se mai execută.

(5) Dacă legea nouă prevede o sancțiune mai aspră, contravenția continuă a cărei săvîrșire a început anterior intrării în vigoare a noii legi se sancționează în conformitate cu legea în vigoare la momentul consumării ei.

(6) Timpul săvîrșirii contravenției este considerat timpul săvîrșirii acțiunii ilicite, iar în cazul inacțiunii, timpul în care trebuia să se desfășoare acțiunea pe care contravenientul a omis să o efectueze, independent de timpul survenirii urmărilor.

Articolul 5. Principiul legalității

(1) Nimeni nu poate fi declarat vinovat de săvîrșirea unei contravenții, nici supus sancțiunii contravenționale decît în conformitate cu legea contravențională.

(2) Interpretarea extensivă defavorabilă și aplicarea prin analogie a legii contravenționale sînt interzise.

(3) Legea contravențională nu urmărește cauzarea de suferințe fizice sau lezarea demnității omului. Nimeni nu poate fi supus la torturi, nici la pedepse sau tratamente crude, inumane ori degradante

Articolul 10. Contravenția

Constituie contravenție fapta – acțiunea sau inacțiunea – ilicită, cu un grad de pericol social mai redus decît infracțiunea, săvîrșită cu vinovăție, care atentează la valorile sociale ocrotite de lege, este prevăzută de prezentul cod și este pasibilă de sancțiune contravențională.

Articolul 375. Presumția de nevinovăție

(1) Persoana acuzată de săvârșirea unei contravenții se consideră nevinovată atâta timp cât vinovăția sa nu este dovedită în modul prevăzut de prezentul cod.

(2) Nimeni nu este obligat să dovedească nevinovăția sa.

(3) Concluziile despre vinovăția persoanei în săvârșirea contravenției nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate în condițiile prezentului cod se interpretează în favoarea persoanei în a cărei privință a fost pornit proces contravențional.

Articolul 443. Conținutul procesului-verbal cu privire la contravenție

(1) Procesul-verbal cu privire la contravenție va cuprinde:

a) data (ziua, luna, anul), ora și locul încheierii;

b) calitatea, numele și prenumele agentului constatatator, denumirea autorității pe care o reprezintă;

c) numele, prenumele, domiciliul, ocupația persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional, datele din buletinul ei de identitate sau, după caz, din alt act care stabilește identitatea persoanei, iar în cazul persoanei juridice, denumirea, sediul, codul ei fiscal, datele persoanei fizice care o reprezintă;

d) fapta contravențională, locul și timpul săvârșirii ei, circumstanțele cauzei care au importanță pentru stabilirea faptelor și consecințelor lor juridice, evaluarea eventualelor pagube cauzate de contravenție;

e) încadrarea juridică a faptei, norma materială contravențională și indiciile calificative ale elementelor constitutive ale contravenției;

f) aducerea la cunoștința persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional și a victimei a drepturilor și obligațiilor lor prevăzute la art.384 și 387;

g) obiecțiile și probele pe care persoana în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional le aduce în apărarea sa, precum și obiecțiile și probele victimei;

h) informații despre instituția bancară și despre modul de plată a amenzii.

5. Prevederile Regulamentului circulației rutiere aprobat prin Hotărârea Guvernului Nr. 357 din 13-05-2009.

Pct. 7. În sensul prezentului Regulament,

- oprire voluntară semnifică – imobilizarea vehiculului pe drum, atât cât este necesar pentru a îmbarca sau a debarca persoane ori a încărca sau a descărca bunuri, în timpul în care conducătorul rămâne în vehicul ori în apropierea acestuia, pentru a putea, la nevoie, să-l deplaseze;

- parcare semnifică – staționarea vehiculului într-un loc destinat acestui scop, semnalizat prin indicatoarele 5.26, 5.48.1 – 5.48.3 și marcajul 1.1.1, d);

- staționare semnifică – imobilizarea vehiculului pe drum pentru un motiv, altul decât acela de a îmbarca sau a debarca persoane, de a încărca sau a descărca bunuri, în cazul în care timpul necesar pentru aceasta nu este limitat.

Pct. 69. Oprirea este interzisă:

a) pe trecerile la nivel cu calea ferată și mai aproape de 50 m față de acestea;

b) în tuneluri, pe poduri, viaducte, rampe și sub acestea;

c) pe platforma drumului în apropiere de curba periculoasă sau sfârșitul rampei sectorului de drum, în cazul în care câmpul vizual este mai mic de 100 m, cel puțin într-o direcție;

d) pe trecerile pentru pietoni și la o distanță mai mică de 5 m înainte de acestea;

e) în intersecții și la o distanță mai mică de 15 m de la acestea;

f) în stațiile vehiculelor de rută și pe un spațiu mai mic de 25 m față de locurile special amenajate pentru oprirea vehiculelor de rută sau taximetrelor ori de la locurile semnalizate prin marcajul 1.17, iar

în lipsa lor acest spațiu se determină de la indicatoarele 5.6 – 5.8, dacă prin aceasta se creează obstacole vehiculelor în cauză ;

g) în dreptul marcajului longitudinal continuu, în cazul în care conducătorii de vehicule care circulă în același sens vor fi impuși să treacă peste acest marcaj;

h) în locurile în care, prin aceasta, devine imposibilă observarea indicatorului sau a semnalului semaforului;

i) în locurile în care vehiculul creează obstacole altor participanți la trafic;

j) pe gazoane;

k) pe linia de tramvai sau imediat lângă aceasta, în cazul în care se creează obstacole circulației tramvaielelor;

e) la cererea agentului de circulație, atunci când se creează obstacole desfășurării unor evenimente publice, trecerii coloanelor oficiale sau se periclitează prin aceasta siguranța publică, chiar dacă în lipsa acestor situații staționarea este regulamentară

Pct. 70. Staționarea este interzisă:

a) în locurile în care este interzisă oprirea;

b) pe drumurile publice cu o lățime a părții carosabile mai mică de 6 m;

c) la ieșirile de pe teritoriile adiacente drumului;

d) pe sectoarele de drum cu declivitate pronunțată, semnalizate prin indicatoarele 1.14.1 și 1.14.2;

e) la cererea agentului de circulație, atunci când se creează obstacole desfășurării unor evenimente publice, trecerii coloanelor oficiale sau se periclitează prin aceasta siguranța publică, chiar dacă în lipsa acestor situații staționarea este regulamentară.

IV. Prevederi relevante ale Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale (în continuare CEDO)

„Articolul 6

Dreptul la un proces echitabil

1. Orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în mod public și în termen rezonabil, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. Hotărârea trebuie să fie pronunțată în mod public, dar accesul în sala de ședință poate fi interzis presei și publicului pe întreaga durată a procesului sau a unei părți a acestuia, în interesul moralității, al ordinii publice ori al securității naționale într-o societate democratică, atunci când interesele minorilor sau protecția vieții private a părților la proces o impun, sau în măsura considerată absolut necesară de către instanță când, în împrejurări speciale, publicitatea ar fi de natură să aducă atingere intereselor justiției.

2. Orice persoană acuzată de o infracțiune este prezumată nevinovată până ce vinovăția sa va fi legal stabilită.

3. Orice acuzat are, mai ales, dreptul :

a. să fie informat, în termenul cel mai scurt, într-o limbă pe care o înțelege și în mod amănunțit, despre natura și cauza acuzației aduse împotriva sa;

[...]"

Articolul 7

Nici o pedeapsă fără lege

"1. Nimeni nu poate fi condamnat pentru o acțiune sau o omisiune care, în momentul săvârșirii, nu constituia o infracțiune potrivit dreptului național sau internațional. De asemenea, nu se poate aplica o pedeapsă mai severă decât aceea aplicabilă în momentul săvârșirii infracțiunii.

10
2. Prezentul articol nu va aduce atingere judecării și pedepsirii unei persoane vinovate de o acțiune sau de o omisiune care, în momentul săvârșirii, era considerată infracțiune potrivit principiilor generale de drept recunoscute de națiunile civilizate”.

Articolul 17

Interzicerea abuzurilor de drept

”Nici o dispoziție din prezenta Convenție nu poate fi interpretată ca autorizând unui stat, unui grup sau unui individ, un drept oarecare de a desfășura o activitate sau de a îndeplini un act ce urmărește distrugerea drepturilor sau libertăților recunoscute de prezenta Convenție, sau de a aduce limitări acestor drepturi și libertăți, decât cele prevăzute de această Convenție”.

V. Jurisprudența Curții Constituționale a RM

Prevederile relevante ale Hotărârii Curții Constituționale nr. 13 din 11.06.2013

„35. Curtea reiterează că, potrivit Hotărârii nr.55 din 14 octombrie 1999 privind interpretarea unor prevederi ale articolului 4 din Constituția Republicii Moldova, „această prevedere comportă consecințe juridice, presupunând, mai întâi, că organele de drept, inclusiv Curtea Constituțională [...], sunt în drept să aplice în procesul examinării unor cauze concrete normele dreptului internațional [...], acordând, în caz de neconcordanță, prioritate prevederilor internaționale”.

36. În aceeași ordine de idei, în Hotărârea nr.10 din 16 aprilie 2010 pentru revizuirea Hotărârii Curții Constituționale nr. 16 din 28 mai 1998 „Cu privire la interpretarea art.20 din Constituția Republicii Moldova” în redacția Hotărârii nr.39 din 9 iulie 2001, Curtea Constituțională a menționat că „practica jurisdicțională internațională [...] este obligatorie pentru Republica Moldova, ca stat care a aderat la Convenția Europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.”

Prevederi relevante ale Hotărârii Curții Constituționale nr. 12 din 14.05.2015

„22. Curtea reține că prerogativa de a soluționa cazurile excepționale de neconstituționalitate, cu care a fost învestită prin articolul 135 alin.(1) lit.g) din Constituție, presupune stabilirea corelației dintre normele legislative și textul Constituției, ținând cont de principiul supremației acesteia și de pertinența prevederilor contestate pentru soluționarea litigiului principal în instanțele de judecată.

25. Urmând jurisprudența sa anterioară (a se vedea hotărârile nr.9 din 20 mai 2008, nr.26 din 23 noiembrie 2010 și nr.30 din 23 decembrie 2010, nr.15 din 13 septembrie 2011), Curtea va aborda problema de constituționalitate a prevederilor contestate din lege, raportate la circumstanțele concrete ale litigiului principal, prin prisma normelor constituționale invocate de autorul sesizării, luând în considerare atât principiile consacrate în Constituție și în dreptul intern, cât și cele statuate în dreptul internațional și în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (în continuare - Curtea Europeană).

76. Curtea reține că omisiunile sau erorile autorităților trebuie să servească în beneficiul bănuțului, învinutului, inculpatului. Cu alte cuvinte, riscul oricărei erori comise de organul de urmărire penală, sau chiar de o instanță, urmează să fie suportat de către stat, iar corectarea acesteia nu trebuie să fie pusă în sarcina persoanei în cauză, cu excepțiile enunțate mai sus.”

Prevederi relevante ale Hotărârii Curții Constituționale nr. 13 din 15.05.2015 pentru controlul constituționalității Legii nr. 261 din 1 noiembrie 2013 cu privire la Colegiul Medicilor din Republica Moldova

„[...]”

73. Astfel, în lumina celor expuse, Curtea menționează că statutul atribuit prin lege Colegiului medicilor corelat cu atribuțiile acestuia și atribuțiile autorității administrației publice centrale de specialitate aduce atingere articolului 107 din Constituție.

104. În Hotărârea nr. 8 din 20 mai 2013, Curtea a menționat că legalitatea, ca principiu de bază al statului de drept, presupune conformitatea normei sau a actului juridic cu normele superioare, care stabilesc **condiții de procedură privind edictarea normelor juridice**. Comportamentul legal vizează atât activitatea de legiferare a Parlamentului, cât și stabilirea normelor interne de organizare și funcționare, care au o conexiune directă cu procesul legiferării.

105. Totodată, Curtea menționează că articolul 23 alin. (2) din Constituție pune în sarcina statului obligația de a face accesibile toate legile și actele normative. Deși articolul 23 din Constituție cuprinde expres doar criteriul de accesibilitate și claritate al legii, Curtea, prin jurisprudența sa, a reținut că normele adoptate de autoritățile publice urmează a fi și suficient de precise și previzibile.

106. Curtea reține că potrivit jurisprudenței Curții Europene: „O normă este accesibilă și previzibilă numai atunci când este redactată cu suficientă precizie, în așa fel încât să permită oricărei persoane să își corecteze conduita și să fie capabilă, cu consiliere adecvată, să prevadă, într-o măsură rezonabilă, consecințele care pot apărea dintr-o normă. [...] legea trebuie să fie accesibilă într-un mod adecvat: cetățeanul trebuie să aibă un indiciu adecvat, în circumstanțe concrete, asupra reglementărilor legale aplicabile [...]” (cauza *Silver vs Regatul Unit*, hotărârea din 25 martie 1983).

107. Totodată, în jurisprudența sa Curtea Europeană a statuat că: “[...] odată ce statul adoptă o soluție, aceasta trebuie să fie pusă în aplicare cu **claritate și coerență pentru a evita pe cât este posibil insecuritatea juridică și incertitudinea** pentru subiectele de drept vizate de către măsurile de aplicare a acestei soluții [...]” (cauza *Păduraru vs România*, hotărârea din 1 decembrie 2005).

108. Curtea menționează că orice act normativ trebuie să respecte principiile și normele constituționale, precum și exigențele de tehnică legislativă, menite să asigure **claritatea, previzibilitatea, predictibilitatea și accesibilitatea actului**. Legea trebuie să reglementeze în mod unitar, să asigure o **legătură logico-juridică** între dispozițiile pe care le conține, iar în cazul unor instituții juridice cu o structură complexă, să prevadă elementele ce disting particularitățile lor.

109. Curtea reține că, prin reglementările de tehnică legislativă, legiuitorul a impus o serie de criterii obligatorii pentru adoptarea oricărui act normativ, a căror respectare este necesară pentru a asigura sistematizarea, unificarea și coordonarea legislației, precum și conținutul și forma juridică adecvată ale fiecărui act normativ. Astfel, respectarea acestor norme concurează la asigurarea unei legislații care respectă principiul securității raporturilor juridice, având claritatea și previzibilitatea necesară.”

Prevederi relevante ale Hotărârii Curții Constituționale nr. 25 din 13 octombrie 2015

„33. [...] preeminența dreptului generează, în materie penală, principiul legalității delictelor și pedepselor și principiul inadmisibilității aplicării extensive a legii penale, în detrimentul persoanei, în special prin analogie.”

Prevederi relevante ale Hotărârii Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016 pentru interpretarea art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova

„- în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională;

- excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu;

- sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de

judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza;

- judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

(1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;

(2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

(3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

(4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.”

Prevederi relevante ale Hotărârii Curții Constituționale nr. 17 din 19.05.2016

„58. Curtea menționează că dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle, consacrat în art.23 din Legea fundamentală, implică, între altele, adoptarea de către legiuitor a unor reguli procedurale clare, în care să se prescrie cu precizie condițiile și termenele în care justițiabilii își pot exercita drepturile.

59. În acest sens, în Hotărârea nr. 26 din 23 noiembrie 2010, Curtea a reținut că:

”Pentru a corespunde celor trei criterii de calitate – **accesibilitate, previzibilitate și claritate** – norma de drept trebuie să fie formulată cu **suficientă precizie**, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite. În caz contrar, cu toate că legea conține o normă de drept care aparent descrie conduita persoanei în situația dată, persoana poate pretinde că nu-și cunoaște drepturile și obligațiile. Într-o astfel de interpretare, norma ce nu corespunde criteriilor clarității este contrară art.23 din Constituție, care statuează obligația statului de a garanta fiecărui om dreptul de a-și cunoaște drepturile.”

60. De asemenea, în cauza Rotaru c. României, Curtea Europeană a statuat că ”o norma este previzibilă numai atunci când este redactată cu suficientă precizie, în așa fel încât să permită oricărei persoane - care, la nevoie, poate apela la consultanța de specialitate - să își corecteze conduita”, iar în cauza Sunday Times c. Regatului Unit, Curtea Europeană a decis că ”[...] cetățeanul trebuie să dispună de informații suficiente asupra normelor juridice aplicabile într-un caz dat și să fie capabil să prevadă, într-o măsură rezonabilă, consecințele care pot apărea dintr-un act determinat”.

61. În acest context, Curtea reține, conținutul actului normativ trebuie să permită persoanei interesate să prevadă în mod rezonabil conduita pe care trebuie să o adopte, claritatea și previzibilitatea fiind elemente sine qua non ale constituționalității unei norme. De asemenea, legea trebuie să reglementeze în mod unitar, să asigure o legătură logico-juridică între dispozițiile pe care le conține, iar în cazul unor instituții juridice cu o structură complexă să prevadă elementele ce disting particularitățile lor.

62. De altfel, în jurisprudența sa Curtea Europeană a reiterat că persoana în privința căreia se desfășoară o procedură penală este în drept să beneficieze de o diligență, în special în partea ce ține de examinarea cazului său. Astfel, previzibilitatea actului normativ este în strânsă legătură cu garanțiile unui proces echitabil, care sunt concepute pentru a evita plasarea unei persoane, pentru o perioadă îndelungată, într-o stare de incertitudine referitoare la rezultatul examinării cauzei (cauza Nakhmanovich c. Rusiei, hotărârea 2 martie 2006, §89, cauza Hajibeyli c. Azerbaidjanului, hotărârea 10 iulie 2008, §51).”

Prevederi relevante ale Hotărârii Curții Constituționale nr. 21 din 22.07.2016 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 125 lit. b) din Codul penal, a articolelor 7 alin. (7), 39

pct. 5), 313 alin. (6) din Codul de procedură penală și a unor prevederi din articolele 2 lit. d) și 16 lit. c) din Legea cu privire la Curtea Supremă de Justiție,

„52. Curtea reține că unul dintre elementele fundamentale ale preeminenței dreptului și ale statului de drept îl constituie principiul legalității. Preeminența dreptului se asigură prin întreg sistemul de drept, inclusiv prin **normele penale, acestea caracterizându-se prin anumite trăsături proprii, distinctive în raport cu alte categorii de norme, ce se diferențiază între ele prin caracterul și structura lor, prin sfera de incidență.**

53. În jurisprudența sa Curtea a reținut că „**preeminența dreptului în materie penală exprimă printre altele asigurarea legalității infracțiunilor și pedepselor; inadmisibilitatea aplicării extensive a legii penale, în detrimentul persoanei, în special, prin analogie**”.

54. Curtea menționează că incriminarea faptelor în legile penale, stabilirea pedepsei pentru ele, precum și alte reglementări, se întemeiază pe rațiuni de politică penală. Astfel, **legea penală constituie un ansamblu de reguli juridice, formulate într-o manieră clară, concisă și precisă.**

55. Or, **calitatea legii penale constituie o condiție vitală pentru menținerea securității raporturilor juridice și ordonarea eficientă a relațiilor sociale.**

.....62. Potrivit jurisprudenței Curții Europene, art. 7 § 1 din Convenția Europeană, care consacră principiul legalității incriminării și pedepsei (*nullum crimen, nulla poena sine lege*), pe lângă interzicerea, în mod special, a extinderii conținutului infracțiunilor existente asupra unor fapte care, anterior, nu constituiau infracțiuni, prevede și principiul potrivit căruia legea penală nu trebuie interpretată și aplicată extensiv în defavoarea acuzatului, de exemplu, prin analogie.

63. În jurisprudența sa, Curtea Europeană a menționat că **persoana este în drept să cunoască, în termeni foarte clari, ce acte și omisiuni sunt de natură să-i angajeze responsabilitatea penală (cauza Kokkinakis contra Greciei din 25 mai 1993). Atunci când un act este privit ca infracțiune, judecătorul poate să precizeze elementele constitutive ale infracțiunii, dar nu să le modifice, în detrimentul acuzatului, iar modul în care el va defini aceste elemente constitutive trebuie să fie previzibil pentru orice persoană consultată de un specialist (cauza X. contra Regatului Unit din 7 mai 1982).**”

VI. Jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (în continuare CtEDO)

Hotărârea din 24.05.2007 în cauza Dragotoniu și Militaru – Pidhorni c. România

”33. Curtea amintește că art.7 alin. (1) din Convenție consacră, în general, principiul legalității delictelor și pedepselor (*Nullum crimen, nulla poena sine lege*) și interzice, îndeosebi, aplicarea retroactivă a dreptului penal atunci când se face în detrimentul acuzatului (Kokkinakis împotriva Greciei, 25 mai 1993, §52). În timp ce interzice în special extinderea domeniului de aplicare a infracțiunilor existente la faptele care, anterior, nu constituiau infracțiuni, el ordonă de asemenea să nu aplice legea penală în mod extensiv în detrimentul acuzatului, de exemplu prin analogie. Reiese că legea trebuie să definească clar infracțiunile și pedepsele care le sancționează (Achour împotriva Franței, nr. 67335/01, §41, 29 martie 2006).

34. Noțiunea de ”drept” (”law”) folosită la art.7 corespunde celei de ”lege” care figurează în alte articole ale Convenției; ea înglobează dreptul de origine atât legislativă cât și jurisprudențială și implică unele condiții calitative, între altele cele ale accesibilității și ale previzibilității (a se vedea, în special, Cantoni împotriva Franței, 15 noiembrie 1996, §29, Coeme și alții împotriva Belgiei, nr. 32492/96, 32547/96, 32548/96, 33209/96 și 33210/96, §145, și E.K. împotriva Turciei, nr. 28496/95, §51, 7 februarie 2002).

35. Ea amintește că însemnătatea noțiunii de previzibilitate depinde în mare măsură de contextul textului despre care este vorba, de domeniul pe care îl acoperă precum și numărul și calitatea destinatarilor săi (Gropper Radio AG și alții împotriva Elveției din 28 martie 1990, p.26, §68). Previzibilitatea legii nu se opune ca persoana interesată să fie nevoită să recurgă la o bună consiliere

14
pentru a evalua, la un nivel rezonabil în circumstanțele cauzei, consecințele ce ar putea decurge dintr-o anumită acțiune (a se vedea, între altele, Tolstoy Miloslavsky împotriva Regatului Unit al Marii Britanii, 13 iulie 1995, p.71, §37). Acest lucru se întâmplă de obicei cu profesioniștii, obișnuiți să facă dovada unei mari prudențe în exercitarea meseriei lor. De asemenea se poate aștepta de la ei să acorde o atenție deosebită evaluării riscurilor pe care le implică (Cantoni, citat anterior, §35).

37. Funcția decizională acordată instanțelor servește tocmai pentru a îndepărta îndoielile ce ar putea exista în privința interpretării normelor, ținând cont de evoluțiile practicii cotidiene, cu condiția ca rezultatul să fie coerent cu substanța infracțiunii și evident previzibilă (S.W. împotriva Regatului Unit al Marii Britanii, 22 noiembrie 1995, p.41, §36).

43. Din aplicarea extensivă a legii penale rezultă că, cel puțin din cauza lipsei unei interpretări jurisprudențiale accesibile și evident previzibile, cerințele articolului 7 nu ar putea fi privite drept respectate în privința unui acuzat.

44. În consecință, chiar și în calitate de profesioniști care se puteau înconjura de sfaturi ale juriștilor, era greu, ba chiar imposibil pentru reclamânți să prevadă revirimentul de jurisprudență a Curții Supreme de Justiție și deci să știe că în momentul în care le-au comis acțiunile lor puteau antrena o sancțiune penală (per a contrario, Cantoni, citat anterior, §35 și Coeme și alții citat anterior §150)".

VII. Expunerea pretinselor încălcări ale Constituției precum și a argumentelor aduse în sprijinul acestor afirmații.

7.1. În conformitate cu art. 238 alin. (2) Cod contravențional, „(2) Staționarea sau parcare în locuri interzise se sancționează cu **amendă de la 18 la 30 de unități convenționale**.”

În conformitate cu art. 32 alin. (1), (2) Cod contravențional „(1) Sancțiunea contravențională este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare ce se aplică, în numele legii, persoanei care a săvârșit o contravenție. (2) Sancțiunile contravenționale aplicabile persoanei fizice sînt: b) amenda.”

În conformitate cu art. 34 alin. (4) lit. d) Cod contravențional,

„(4) Dacă persoana fizică sau juridică nu a achitat amenda în decursul a 30 de zile de la data stabilirii acesteia, se va proceda conform reglementărilor Codului de executare. În cazul în care achitarea amenzii nu este posibilă din cauza lipsei ori a insuficienței bunurilor sau din cauza eschivării cu rea-voință a contravenientului de la achitarea acesteia, instanța de judecată poate înlocui suma neachitată a amenzii, după caz, cu: [...] d) arest contravențional, calculîndu-se o zi de arest pentru 2 unități convenționale, durata arestului fiind de cel mult 30 de zile. În acest caz, se va ține cont de restricțiile prevăzute la art.38 alin. (4) [...]”

7.1.1. Drept urmare, din analiza prevederilor art. 32 și 34 rezultă în mod evident că amenda este sancțiune contravențională pecuniară și reprezintă o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare ce se aplică, în numele legii, persoanei care a săvârșit o contravenție.

Analizând amenda contravențională reglementată de Codul contravențional al RM prin prisma jurisprudenței Curții, putem concluziona că aceasta are un „caracter preventiv și sancționator.”

7.1.2. Având în vedere caracterul autonom al noțiunii de „acuzatie în materie penală” prevăzută în art. 6 § 1 din Convenție, este posibil ca unele domenii să fie analizate de Curte ca aparținând sferei penale, deși conform dreptului național acestea sunt calificate ca având o natură extrapenală.

7.1.3. În majoritatea cauzelor, CtEDO a stabilit că elementul esențial pentru a stabili dacă art. 6 § 1 este aplicabil în latura sa penală rămâne caracterul preventiv și sancționator al pedepsei aplicate sau aplicabile reclamantului. Așadar, raționamentul Curții este construit în jurul scopului sancțiunii aplicate sau aplicabile. Astfel, chiar dacă cuantumul amenzii contravenționale este unul redus, art. 6 va fi aplicabil sub **aspect penal**, atâta vreme cît amenda este un mijloc de constrângere a reclamantului precum și o măsură de prevenire a săvârșirii de noi fapte.

15
7.1.4. Domeniul contravențional aparține noțiunii de „acuzatie în materie penală” și dacă, implicit, procedura contravențională trebuie să consacre garanțiile prevăzute de articolul 6 §§ 2 și 3 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Prevenția specială și generală a sancțiunii contravenționale constituie scopul sancțiunii contravenționale. Curtea a subliniat în mod pertinent că, în acest caz, amenda contravențională nu are caracterul unei despăgubiri pentru acoperirea unui prejudiciu, iar funcția preventivă și represivă a sancțiunii **este specifică domeniului penal**.

7.1.5. În hotărârea Ziliberberg împotriva Republicii Moldova din 01.02.2005 (par.33)¹, Curtea reiterează faptul că, în principiu, caracterul general al CCA și scopul pedepselor, care are un caracter de prevenire și pedepsire, este suficient pentru a dovedi faptul că reclamantul a fost găsit vinovat de înfăptuirea unor acțiuni cu caracter criminal în sensul articolului 6 al Convenției (în acest sens vezi și Lauko împotriva Slovaciei, hotărâre din 2 septembrie 1998, Rapoarte 1998-VI, par. 58).

7.1.6. În așa mod, la caz, fapta contravențională prevăzută la alin. (2) art. 238 Cod contravențional constituie o „acuzatie în materie penală”, iar contravenientul în procedura contravențională se bucură de garanțiile prevăzute de articolul 6 - dreptul la un proces echitabil și articolul 7 - nici o pedeapsă fără lege din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

7.2. Potrivit art. 7 §1 CEDO, nimeni nu poate fi condamnat pentru o acțiune sau o omisiune care, în momentul în care a fost săvârșită, nu constituie o infracțiune, potrivit dreptului național sau internațional (*nullum crimen sine lege, nulla poena sine lege*). Textul acestei norme instituie principiul legalității delictelor și pedepselor și cel potrivit căruia o lege penală nu poate fi aplicată extensiv în detrimentul acuzatului, în special prin analogie, ceea ce înseamnă că o **infracțiune și implicit, o faptă contravențională, trebuie să fie definită clar prin lege**. Această condiție este îndeplinită atunci când persoana poate să știe, pornind de la prevederile normei pertinente și la nevoie, cu ajutorul interpretării ce-i este dată în jurisprudență, ce acte și omisiuni sunt de natură să-i angajeze responsabilitatea penală (Hotărârea CtEDO din 25.05.1993 în cauza Kokkinakis c. Greciei, §52). Noțiunea de „lege” care incriminează faptele ce constituie infracțiuni corespunde sensului care se regăsește în alte dispoziții ale Convenției, el cuprinde atât normele de drept „de origine legislativă” cât și pe cele *jurisprudențiale* și presupune îndeplinirea unor condiții calitative, cele de accesibilitate și de previzibilitate (Hotărârea CtEDO din 15.11.1996 în cauza Cantoni c. Franței).

7.2.1. În jurisprudența sa, Curtea Europeană a menționat că persoana este în drept să cunoască, în termeni foarte clari, ce acte și omisiuni sunt de natură să-i angajeze responsabilitatea penală, adică o acuzatie în materie penală (cauza Kokkinakis c. Greciei din 25 mai 1993). Atunci când un act este privit ca infracțiune (i.e. o acuzatie în materie penală - concretizarea ne aparține), **judcătorul poate să precizeze elementele constitutive ale infracțiunii, dar nu să le modifice, în detrimentul acuzatului**, iar modul în care el va defini aceste elemente constitutive trebuie să fie previzibil pentru orice persoană consultată de un specialist (cauza X. c. Regatului Unit din 7 mai 1982)."

7.2.2. Garanțiile constituționale prevăzute de art. 22 din Constituție, de rând cu prevederile art. 7 din Convenția Europeană, consacră *principiul legalității incriminării și pedepsei penale*.

În Hotărârea nr. 22 din 27.06.2017, Curtea Constituțională a RM, a statuat:

„54. Astfel, pe lângă interzicerea, în mod special, a extinderii conținutului infracțiunilor existente asupra unor fapte care anterior nu constituiau infracțiuni (*nulla poena sine lege*), principiul legalității incriminării prevede și cerința conform căreia **legea penală nu trebuie interpretată și aplicată extensiv în defavoarea acuzatului prin analogie** (*nullum crimen sine lege*).

55. În cauza Dragotoniș și Militaru-Pidhorni v. România (hotărâre din 24 mai 2007) Curtea Europeană a statuat:

¹ Hotărârea Ziliberberg împotriva Moldovei din 1.02.2005, par. 32, ambele la www.echr.coe.int

„Ca o consecință a principiului legalității condamnărilor, **dispozițiile de drept penal sunt supuse principiului de strictă interpretare.**”

56. În jurisprudența sa, Curtea a reținut că garanțiile instituite în Constituție impun ca **doar legiuitorul să reglementeze conduita incriminată, astfel încât fapta, ca semn al laturii obiective, să fie cert definită, dar nu identificată prin interpretarea extensivă de către cei care aplică legea penală.** O astfel de modalitate de aplicare poate genera **interpretări abuzive.** Cerința interpretării stricte a normei penale, ca și interdicția analogiei în aplicarea legii penale, urmăresc protecția persoanei împotriva arbitrarului (HCC nr. 21 din 22 iulie 2016).

57. Curtea Europeană în jurisprudența sa a statuat că: „noțiunea de „lege”, prevăzută de art. 7 din Convenția Europeană, implică respectarea cerințelor calitative, îndeosebi cele privind **accesibilitatea și previzibilitatea**” (cauza *Del Río Prada v. Spania*, cererea nr. 42750/09, hotărâre din 21 octombrie 2013, § 91).

58. Curtea Europeană a menționat că legea trebuie să definească în mod clar infracțiunile și pedepsele aplicabile, această cerință fiind îndeplinită atunci când un justițiabil are posibilitatea de a cunoaște, din însuși textul normei juridice pertinente, la nevoie cu ajutorul interpretării acesteia de către instanțe și în urma obținerii unei asistențe judiciare adecvate, **care sunt actele și omisiunile ce pot angaja răspunderea sa penală și care este pedeapsa pe care o riscă în virtutea acestora.** Rolul decizional conferit instanțelor urmărește tocmai **înlăturarea dubiilor** ce persistă cu ocazia interpretării normelor (cauza *Cantoni v. Franța*, nr. 17862/91, hotărâre din 15 octombrie 1996, § 29,32, și cauza *Kafkaris v. Cipru*, hotărâre din 12 februarie 2008, § 140-141).

59. De asemenea, Curtea reamintește că în jurisprudența sa a reținut că **persoana trebuie să poată determina fără echivoc comportamentul care poate avea un caracter penal** (HCC nr. 21 din 22 iulie 2016, § 71).

60. Astfel, cerințele de calitate a legii necesită a fi îndeplinite în ceea ce privește atât **definiția** unei infracțiuni, cât și **pedeapsa** prevăzută pentru acea infracțiune. Or, calitatea legii penale constituie o condiție vitală pentru menținerea *securității raporturilor juridice* și ordonarea eficientă a relațiilor sociale.”

7.2.3. Alegațiile Curții expuse supra, se referă în egală măsură și faptelor contravenționale care la rândul lor, constituie o acuzație în materie penală.

7.3. Însă, nu orice conduită umană are relevanță din punct de vedere juridic, ci numai aceea care, într-o formă sau alta, cade sub incidența normelor juridice. Conduita ilicită este exprimată într-o acțiune sau inacțiune care contravine prevederilor normei juridice. Fiind o normă ce reclamă completare, art. 238 Cod contravențional poate fi în legătură numai cu elemente complinitoare având caracter de norme. De aceea, este de menționat că *regulile de oprire și neacordarea de prioritate pietonilor și altor participanți la traficul rutier* și implicit, *parcarea în locuri interzise*, a căror încălcare se pedepsește prin norma prevăzută la art. 238 alin. (2) Cod contravențional, *trebuie să aibă un caracter normativ*, deci să fie cuprinse în acte legislative sau normative în vigoare, indiferent de organul emitent (Parlamentul, Guvernul etc.)².

7.4. Curtea Constituțională a RM în jurisprudența sa a reținut că preeminența dreptului generează, în materie penală, principiul legalității delictelor și pedepselor și principiul inadmisibilității aplicării extensive a legii penale, în detrimentul persoanei, în special, prin analogie. (HCC din 13 octombrie 2015 pentru controlul constituționalității unor prevederi ale Hotărârii Guvernului nr. 79 din 23 ianuarie 2006 privind aprobarea Listei substanțelor narcotice).

² Vezi Tratat de drept penal. Partea Specială. Sergiu Brînză, Vitalie Stati, ed. „Tipografia Centrală”, Chișinău, 2015, pag. 1094-1095.

Prin aceeași Hotărâre a CC din 13 octombrie 2015 Curtea a menționat : „34. Curtea menționează că **principiul legalității normei penale**, în sensul *nulum crimen sine lege*, **pune în sarcina legiuitorului** două obligații: 1) să prevadă într-un text de lege faptele considerate infracțiuni și sancțiunile aferente (*lex scripta*); 2) să redacteze textul legii cu claritate (*lex certa*).

Curtea Europeană, în jurisprudența sa, a remarcat în mod constant că principiul preeminenței dreptului impune ca orice imixtiune a autorităților în drepturile individului, pe care Convenția Europeană le protejează, să fie supusă unui control riguros. O normă este clară, accesibilă și previzibilă numai atunci când este redactată cu suficientă precizie, în așa fel încât să permită oricărei persoane să își corecteze conduita și să fie capabilă, cu consiliere adecvată, să prevadă, într-o măsură rezonabilă, consecințele care pot apărea dintr-o normă (*Silver s.a. vs. Regatul Unit*, 25 martie 1983).”

7.4.1. În conformitate cu art. 5 Cod contravențional,

„Articolul 5. Principiul legalității

(1) Nimeni nu poate fi declarat vinovat de săvârșirea unei contravenții, nici supus sancțiunii contravenționale decât în conformitate cu legea contravențională.

(2) Interpretarea extensivă defavorabilă și aplicarea prin analogie a legii contravenționale sînt interzise.”

7.5. Raportând prevederile art. 5 Cod contravențional și constatările Curții Constituționale și a Curții Europene la norma din art. 238 alin. (2) Cod contravențional, în partea ce se referă la *parcarea în locuri interzise*, observăm că **ultima este o normă incertă, crează o situație de confuzie pentru destinatari, în particular pentru conducătorii mijloacelor de transport, până în punctul în care ultimii nu pot să-și ordoneze conduita în spiritul conformării cu legea contravențională, care constituie o acuzație în materie penală.**

7.6. Componenta faptei contravenționale prevăzute la alin. (2) art. 238 Cod contravențional RM, prevede răspunderea pentru *staționarea sau parcare în locuri interzise*.

Latura obiectivă a faptei contravenționale prevăzute la norma de la alin. (2) art. 238 Cod contravențional, prevede *inter alia*, răspundere pentru ***parcarea în locuri interzise***.

7.7. Având în vedere că însuși Codul contravențional nu stabilește *regulile de oprire și acordare de prioritate pietonilor și altor participanți la traficul rutier* și implicit, *locurile în care parcare este interzisă*, drept urmare, norma prevăzută la art. 238 alin. (2) Cod contravențional, **este o normă de blanchetă**, ceea ce înseamnă că trebuie să ne indice la o altă **lege sau o hotărâre de Guvern**, în care să fie specificate *regulile de oprire și acordare de prioritate pietonilor și altor participanți la traficul rutier, locurile în care parcare este interzisă*, pentru a fi luată în considerare la înțelegerea semnelor și elementelor componente faptei contravenționale, prevăzută în norma de blanchetă specificată la art. 238 alin. (2) Cod contravențional.

7.7.1. Astfel, reieșind din rațiunile invocate spre, chiar dacă dispoziția normei prevăzute la art. 238 alin. (2) Cod contravențional este una de blanchetă, ea la fel **trebuie să respecte principiul legalității**.

7.7.2. La aceasta ne indică și jurisprudența Curții Europene, potrivit căreia o *lege care conferă o putere de apreciere trebuie să indice domeniul de aplicare, pe când detaliile normelor și procedurile care trebuie respectate, nu este necesar să fie incluse în legislație însăși*. (*Khlyustov c. Rusiei*, § 70, și *Silver și alții c. Regatului Unit*, 25 martie 1983, § 88, serie A no 61).

7.7.3. Astfel, *regulile de oprire și acordare de prioritate pietonilor și altor participanți la traficul rutier și implicit, locurile în care parcare este interzisă*, sunt stabilite în Regulamentul circulației rutiere aprobat prin Hotărârea Guvernului Nr. 357 din 13-05-2009 (în continuare – *Regulamentul*) care cuprinde normele ce determină circulația vehiculelor și pietonilor pe drumurile publice ale Republicii Moldova, precum și pe teritoriile adiacente acestora.

7.8. În acest sens, la caz, este relevant că agentul constatator a atras persoana la răspundere contravențională pentru ***parcare neregulamentară***. Însă, așa o faptă, **nu este prevăzută de Codul**

18
contravențional și în așa mod, a fost încălcat principiul legalității, consfințit la art. 5 din Codul contravențional și dreptul prevăzut la articolul 7 - nici o pedeapsă fără lege din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Astfel la caz, **observăm un gol în legislație**, deoarece nici Regulamentul, nici o altă lege nu prevede locurile în care **parcarea este interzisă**, sau cazurile de **parcare neregulamentară**.

7.9. În această ordine de idei, potrivit art. 7 din Regulamentul circulației rutiere aprobat prin Hotărârea Guvernului Nr. 357 din 13-05-2009, în sensul prezentului Regulament,

- *oprire voluntară* semnifică – *imobilizarea vehiculului pe drum, atât cât este necesar pentru a îmbarca sau a debarca persoane ori a încărca sau a descărca bunuri, în timpul în care conducătorul rămâne în vehicul ori în apropierea acestuia, pentru a putea, la nevoie, să-l deplaseze;*
- *parcare* semnifică – *staționarea vehiculului într-un loc destinat acestui scop, semnalizat prin indicatoarele 5.26, 5.48.1 – 5.48.3 și marcajul 1.1.1, d);*
- *staționare* semnifică – *imobilizarea vehiculului pe drum pentru un motiv, altul decât acela de a îmbarca sau a debarca persoane, de a încărca sau a descărca bunuri, în cazul în care timpul necesar pentru aceasta nu este limitat.*

7.10. Interpretând aceste prevederi ale Regulamentului, deducem cu certitudine că noțiunea de **parcare**, *per se*, nu poate fi în locuri interzise și **nu poate fi interzisă**.

Or, alte *imobilizări ale vehiculului pe drum*, decât cele indicate la noțiunea de *parcare*, se califică drept *staționare*.

7.11. În același timp, normele prevăzute la p. 69 ; 70 din Regulament, stabilesc locurile/cazuril în care *oprirea* este interzisă și în care *staționarea* este interzisă. Drept urmare, Regulamentul **nu prevede** locurile/cazuril în care *parcarea* este interzisă.

Drept urmare, coroborând norma prevăzută la art. 7; 69; 70 din Regulament cu norma de la art. 238 alin . (2) din Codul contravențional, **poate fi interzisă doar oprirea sau staționarea în locuri interzise**, iar *parcarea* în orice situație, **este o staționare permisă de Regulament și lege**.

7.12. În legătură cu aceasta reiterăm că garanțiile instituite în Constituție impun ca **doar legiuitorul să reglementeze conduita incriminată, astfel încât fapta, ca semn al laturii obiective, să fie cert definită, dar nu identificată prin interpretarea extensivă de către cei care aplică legea penală**. Or, o faptă care constituie o acuzație în materie penală, implicit, o faptă contravențională nu poate fi identificată prin interpretare extensivă defavorabilă și nu poate fi dedusă din conținutul textului legii, or, o astfel de modalitate de aplicare poate genera **interpretări abuzive**. Totodată, Curtea Europeană în jurisprudența sa a statuat că: „noțiunea de „lege”, prevăzută de art. 7 din Convenția Europeană, implică respectarea cerințelor calitative, îndeosebi cele privind **accesibilitatea și previzibilitatea**” (cauza *Del Río Prada v. Spania*, cererea nr. 42750/09, hotărâre din 21 octombrie 2013, § 91).

În practică, instanțele de drept comun constată elementele art. 213 lit. a) CP și trag la răspundere penală lucrătorii medicali pentru încălcarea regulilor și metodelor de asistență medicală, conținute în ~~Protocoloale Instituționale (adoptate de instituții medicale în parte) sau Ghiduri, care însă nu pot fi reținute ca „legi penale” în sensul atribuit acestei noțiuni de Curtea Constituțională, **aceste acte nefiind adoptate de autoritate competentă și nici publicate în Monitorul Oficial al Republicii Moldova**~~. Protocoloalele instituționale și Ghidurile, nefiind redactate cu respectarea cerințelor de tehnică legislativă, crează o incertitudine, poate și mai mare, în privința consecințelor încălcării regulilor de acordare a asistenței medicale, recomandate în aceste documente.

În acest sens, norma prevăzută la art. 238 alin. (2) Cod contravențional, este NECONSTITUȚIONALĂ, în partea în care stabilește răspunderea contravențională, i.e. o acuzație în materie penală, pentru parcarea în locuri interzise, drept urmare, contravine art. 23 din Constituția Republicii Moldova, or, legislatorul, indicând drept condiție a răspunderii contravenționale parcarea în locuri interzise, NU a publicat și NU a făcut accesibile fiecărui om locurile în care parcarea este interzisă. În acest sens, norma prevăzută la art. 238 alin. (2) Cod contravențional, în partea în care stabilește răspunderea contravențională, i.e. o acuzație în materie penală, pentru parcarea în locuri interzise, NU întrunește cerințele de calitate a legii, îndeosebi NU corespunde cerințelor privind **accesibilitatea și previzibilitatea legii**.

În acest sens, lui Dorin Popescu îi este încălcat dreptul prevăzut la art. 22 și 23 din constituția Republicii Moldova, porec um și dreptul la un proces echitabil și dreptul la nici o mpedeapsă fără lege, prevăzute la art. 6,7 din CEDO.

Constituția, fiind legea supremă a Țării, are menirea de a limita puterea Statului. Bazele ordinii constituționale pot fi violate și prin omisiunea de a se conforma cu cerințele Constituției, adică prin omisiunea de a reglementa relațiile sociale care, conform Constituției, trebuiesc reglementate. Acest lucru are loc, dar nu se limitează, îndeosebi atunci când Statul adoptă norme care pun bazele unui tip de răspundere, dar nu concretizează faptele și condițiile în care se pune în aplicare această răspundere. În atare cazuri, subiecții vizați de aceste norme sunt într-o situație de incertitudine juridică cu privire la faptul când și dacă sunt ei oare vizați prin lege sau nu. Condițiile incerte de tragere la răspundere penală, prin intermediul insecurității juridice, atentează la viața privată, proprietate, libertate etc.

În insecuritate juridică se află și judecătorii care sunt chemați să înfăptuiască justiție, deoarece ei nu pot refuza să o administreze (în materie civilă). În materie penală, deși trebuie să prevaleze principiul că orice dubiu se interpretează în favoarea făptuitorului, dubiile care rezultă din caracterul confuz al legii dezavantajează atât autorul faptei, cât și victima infracțiunii, ambele părți fiind în neputință de a prevedea cu previzibilitate rezonabilă riscurile în evoluția procesului judiciar.

Golurile în legislație comportă riscuri deosebit de grave în dreptul public, mai cu seamă în dreptul penal, deoarece subiecții raporturilor juridice nu stau pe picior de egalitate cu Statul, aceștia intrând în raporturi de drept penal cu Statul și fără exprimarea voinței lor.

Pentru a da mai mult sens analizei, reamintim cauza *Rekvényi c. Ungariei*, în care Curtea Europeană a trebuit să examineze dacă interdicția impusă prin Constituție polițiștilor de a se deda „activităților politice” era oare suficient de clară pentru a fi considerată ca fiind „prevăzută de lege”. Curtea a răspuns afirmativ, deoarece noțiunea generică de „activități politice”, deși imposibil de a fi definită cu o precizie absolută, era descifrată în detalii în cadrul normativ inferior Constituției – Legea cu privire la Poliție din 1994 și regulamentul poliției din 1990 și 1995, aprobat prin decret (*Rekvényi*, § 36). Spre deosebire de situația din *Rekvényi*, în cazul cu art. 213 CP **nu există legislație, fie cadru legal de rang inferior adoptat prin abilitare, potrivit Constituției, care să pună în lumină comportamentul interzis**.

Nivelul de precizie a legislației interne - care nu poate, în nici un caz să prevadă toate ipotezele - depinde într-o mare măsură de conținutul legii în cauză, de **domeniul pe care aceasta ar trebui să-l acopere** și de numărul și statutul celorla cărora li se adresează. (*RTBF c. Belgique*, no 50084/06, § 104, CEDH 2011, *Rekvényi*, précité, § 34, *Vogt c. Allemagne*, 26 septembre 1995, § 48, série A no 323, et *Centro Europa 7 S.r.l. et Di Stefano*, précité, § 142). Astfel, **nivelul de precizie a unei legi penale trebuie să fie mult mai mare, poate cel mai mare, comparativ cu precizia normelor din domeniul dreptului privat**.

În această ordine de idei, este relevantă Hotărârea Marii Camere a CtEDO din 23.02.2017 în cauza *De Tommaso v. Italiei [MC]* - 43395/09, în care, Curtea a ajuns la concluzia lipsei clarității legislației italiene privind plasarea unei persoane, care avea o istorie criminală, sub un regim de „supraveghere specială”, dată fiind pericolozitatea sa socială – măsuri de prevenție care limitează libertatea de circulație a unei persoane.

În acea cauză, Curtea Europeană a constatat că, „în pofida faptului că Curtea Constituțională a intervenit în mai multe rânduri pentru a clarifica criteriile care trebuie utilizate pentru a evalua necesitatea unor măsuri preventive, aplicarea lor rămâne legată de o evaluare prospectivă a instanțelor interne, din moment ce nici legea și nici Curtea Constituțională **nu au identificat în mod clar „elementele de fapt” sau comportamentele specifice care trebuie să fie luate în considerare pentru a evalua pericolozitatea socială a individului și care pot duce la aplicarea acestor măsuri.** Prin urmare, Curtea constată că legea în cauză nu a furnizat suficiente detalii care comportamente urmau a fi considerate ca fiind social periculoase.”

„În baza considerentelor de mai sus, Curtea conchide că, în lipsa unei definiții clare privind întinderea și modalitățile de exercitare a puterii de apreciere considerabile conferite tribunalelor, legea nu oferă o protecție suficientă împotriva ingerințelor arbitrare și nu-i putea permite reclamantului să-și potrivească conduita și să prevadă cu un suficient grad de certitudine aplicarea măsurilor de prevenție.

Obligația persoanei să respecte toate reglementările care îi prescriu sa adopte sau nu un astfel de comportament, adică **conformarea nu numai cu normele penale, ci, de asemenea, și cu alte dispoziții, constituie o trimitere incertă la ansamblul ordinii juridice italiene și nu aduce nici o clarificare cu privire la normele specifice, nerespectarea cărora ar constitui un indice suplimentar al pericolozității sociale a persoanei.**” (*De Tommaso* , § 122).

În cazul art. 213 CP, caracterul incert al dispoziției normei date, combinată cu golul în legislație și nu asigură o garanție împotriva interferențelor arbitrare a puterii publice, iar destinatarii trebuie să se conformeze cu ansamblul ordinii juridice moldovenești, ceea ce nu se conciliază cu postulatul „că o normă este „previzibilă” în cazul în care oferă o oarecare garanție împotriva interferențelor arbitrare a puterii publice (*Centro Europa 7 S.r.l. et Di Stefano*, précité, § 143 ; *Khlyustov*, précité, § 70).

Astfel, caracterul confuz al normei din art. 213 Cod penal și vacuumul legislativ, care aparent descrie conduita lucrătorului medical în caz de acordare de asistență medicală, crează situații în care persoana totuși poate pretinde că nu-și cunoaște drepturile și obligațiile, ceea ce este contrar art. 23 din Constituție, care statuează obligația statului de a garanta fiecărui om dreptul de a-și cunoaște drepturile.”, iar aceasta duce la imposibilitatea de a se apăra efectiv în cazul unui proces penal (art.26), la încălcarea art.22 (nullum crimen sine legge) și 28 (dreptul la viață intimă, familială și privată) din Constituție, dreptului la un proces echitabil garantat de art.6 CEDO.

Astfel, omisiunea legislativă identificată împiedică dezvoltarea relațiilor sociale în domeniul acordării asistenței medicale, răspunderii medicilor și/sau a Statului, subminează protecția adecvată a drepturilor și libertăților individuale afectate, precum și contribuie la crearea unui pseudo-”cadru legal” sau fals – când instanțele de drept comun aplică normele care în mod normal nu ar trebui să-și găsească aplicare în situațiile supuse analizei. Acest gol legislativ înseamnă o exercitare nepotrivită de către Parlament a obligațiilor sale constituționale, definite în art. 72 din Constituție și anume de a ”stabili infracțiunile”.

În conformitate cu art. 7 alin. (3) CPP al RM, *dacă, în procesul judecării cauzei, instanța constată că norma juridică ce urmează a fi aplicată contravine prevederilor Constituției și este expusă într-un act juridic care poate fi supus controlului constituționalității, judecarea cauzei se suspendă [...].*

În acest sens, în p. 81 al Hotărârii Curții Constituționale din 09.02.2016 pentru interpretarea art. 135 alin. 1 lit. a) și g) din Constituție (excepția de neconstituționalitate), Curtea Constituțională a statuat că: „Potrivit prevederilor legale, în momentul acceptării excepției de neconstituționalitate, judecătorul dispune, prin încheiere, suspendarea procesului. Curtea reține că suspendarea procesului până la soluționarea de către Curtea Constituțională a excepției de neconstituționalitate este necesară pentru a exclude aplicarea normelor contrare Constituției la soluționarea unei cauze.”

Astfel, reieșind din motivele de fapt și de drept, expuse supra, fiind constatate toate cele 4 condiții necesare pentru a sesiza Curtea Constituțională, în temeiul art.7 (3); 66; 68 alin. (1) p. 7); 364 CPP, articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, astfel cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016, precum și al Regulamentului privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională,

SOLICITĂM:

1. A admite cererea.
2. A ridica excepția de neconstituționalitate în fața Curții Constituționale în vederea verificării constituționalității normei prevăzute la art. 213 Cod Penal al Republicii Moldova, sub aspectul corespunderii cu art. 22 din Constituția RM – *neretroactivitatea legii* și cu art. 23 din Constituția RM – *dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle*.
3. A declara neconstituționalitatea normei prevăzute la art. 213 Cod Penal al Republicii Moldova, dat fiind incertitudine normei, în conexiune cu omisiunea de a reglementa prin lege, de a publica și de a face accesibile „*regulile și metodele de acordare a asistenței medicale*”, ca semne constitutive ale componenței de infracțiune prevăzută la art. 213 Cod Penal.

Apărătorul

Popescu Dorin

Dosarul nr. 5r-30/2023
4-23000605-12-5r-03012023

ÎNCHEIERE

27 februarie 2024

mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău(sediul Buiucani)

În componență :

Președintele ședinței, judecător
grefier

Natalia Patrașcu
Victor Pena, Cristina Naval,
Vladislav More

Cu participarea:

Contestatarului

Dorin Popescu

examinând în cadrul ședinței de judecată publice, contestația depusă de Popescu Dorin împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție seria MAI 05896201 și a deciziei de sancționare emise de agentul constatatator din cadrul DP „Centru” a INSP al IGP, în baza art. 238 alin. (2) Cod contravențional,-

A CONSTATAT :

În procedura Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani), se află în examinare contestația depusă de Popescu Dorin împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție și a deciziei de sancționare emise de agentul constatatator din cadrul DP „Centru” a INSP al IGP, în baza art. 238 alin. (2) Cod contravențional.

La data de 07 decembrie 2022, ora 14:52, agentul constatatator din cadrul DP „Centru” a INSP al IGP, Condrea Ion, a întocmit în privința lui Popescu Dorin, procesul-verbal cu privire la contravenție seria/nr. MAI05896201 în baza art. 238 alin. (2) Cod contravențional, cu aplicarea față de Popescu Dorin a pedepsei sub formă de amendă în mărime de 18 u.c. ceea ce constituie 900 lei, cu aplicarea a 4 puncte de penalizare.

Agentul constatatator a reținut în sarcina lui Popescu Dorin precum că el, la 07 decembrie 2022, ora 13:32, aflându-se în mun. Chișinău, str. A. Pușkin 33, a parcat automobilul de model Mitsubishi, cu n/î BMB 595, neregulamentar și anume pe trotuar, astfel ignorând prevederile punctelor 44,70 ale Regulamentului Circulației Rutiere.

În ședința de judecată din 13 decembrie 2023, contravenientul Popescu Dorin, a înaintat o cerere cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate, obiectul căreia fiind exercitarea controlului constituționalității normei prevăzută la art. 238 alin. (2) Cod contravențional și anume a sintagmei „sau parcarea”.

Autorul prezentei sesizări invocă faptul că prin sintagma prevăzută la alin. (2) art. 238 Cod contravențional: „sau parcarea”, se încalcă drepturile constituționale prevăzute în Constituția Republicii Moldova la Articolul 22 - Neretroactivitatea legii și la art. 23 - Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle.

Se susține că, norma din art. 238 alin. (2) Cod contravențional, în partea ce se referă la:

„sau parcare” în locuri interzise, o consideră drept o normă incertă, care creează o situație de confuzie pentru destinatari, în particular pentru conducătorii mijloacelor de transport, până în punctul în care ultimii nu pot să-și ordoneze conduita în spiritul conformării cu legea contravențională, care constituie o acuzație în materie penală.

A menționat că agentul constator, în opinia contravenientului, a atras persoana la răspundere contravențională pentru parcare neregulamentară, însă așa o faptă nu este prevăzută de Codul contravențional, astfel fiind încălcat principiul legalității.

A susținut cu privire la faptul că, nici Regulamentul Circulației Rutiere și nici o altă Lege nu prevede locurile în care parcare este interzisă, sau cazurile de parcare neregulamentară

Procedura citării legale a agentului constator a fost executată.

Audiind opinia participantului la proces, studiind sesizarea depusă, verificând materialele cauzei în raport cu prevederile legale ce guvernează speța, instanța de judecată conchide că, cererea contravenientului cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate, este întemeiată urmînd a fi admisă reieșind din următoarele considerente.

Potrivit art. 2 Cod contravențional, *scopul legii contravenționale constă în apărarea drepturilor și libertăților legitime ale persoanei, apărarea proprietății, ordinii publice, a altor valori ocrotite de lege, în soluționarea cauzelor contravenționale, precum și în prevenirea săvîrșirii de noi contravenții.*

În conformitate cu art. 7 alin. (1) Cod de procedură penală, *„Procesul penal se desfășoară în strictă conformitate cu principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional, cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, cu prevederile Constituției Republicii Moldova și ale prezentului cod.”*

Alineatul (3) al aceluiași articol prevede că, *„În cazul existenței incertitudinii cu privire la constituționalitatea legilor și a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și a ordonanțelor Guvernului, care urmează a fi aplicate în procesul judecării cauzei, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională pentru a se pronunța asupra constituționalității acestora.”*

Potrivit alineatului (3¹) al articolului menționat, *„la ridicarea excepției de neconstituționalitate și la sesizarea Curții Constituționale, instanța de judecată nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității normelor contestate cu prevederile Constituției, limitându-se la verificarea întrunirii următoarelor condiții: a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; b) excepția este ridicată de către una dintre părți sau de reprezentantul acesteia ori de către instanța de judecată din oficiu; c) prevederile contestate urmează a fi aplicate în procesul judecării cauzei; d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale avînd ca obiect prevederile contestate.”*

Potrivit alineatului (3²) al articolului menționat, *„ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune în termen de 5 zile prin încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează continuarea examinării în fond a cauzei. Însă, până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate, dezbaterile judiciare se suspendă, cu excepția examinării demersurilor privind măsurile*

procesuale de constrângere. Instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională în termen de 5 zile de la data emiterii încheierii.”

Prin urmare, referitor la condițiile de admisibilitate ale sesizării, instanța de judecată remarcă următoarele:

- Excepția este ridicată de către contravenientul Popescu Dorin, în cadrul examinării contestației acestuia împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție seria MAI 05896201 și a deciziei de sancționare emise de agentul constatatator din cadrul DP „Centru” a INSP al IGP, în baza art. 238 alin. (2) Cod contravențional;

- Norma invocată de contravenientul Popescu Dorin și anume exercitarea controlului constituționalității textului normei prevăzute la art. 238 alin. (2) Cod contravențional și anume a sintagmei „sau parcare” - constituie obiect al controlului de constituționalitate, întrucât aceasta face parte din categoria actelor cuprinse la art.135 alin. (1) lit.a) al Constituției Republicii Moldova;

- Prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

- Nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate, or din analiza jurisprudenței Curții Constituționale, instanța de judecată nu a depistat o hotărâre anterioară a Curții în privința problemei expuse mai sus.

Drept urmare a celor expuse supra, instanța de judecată conchide că, în prezenta sesizare, sunt întrunite prevederile alin. (3¹) ale art. 7 cod de procedură penală.

În conformitate cu hotărârea Curții Constituționale din 09 februarie 2016 pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova (excepția de neconstituționalitate), art.art. 7 alin. (3¹) (3²), 342 Cod procedură penală, instanța de judecată

DISPUNE:

A admite cererea contestatarului Popescu Dorin privind ridicarea excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 238 alin. (2) Cod contravențional și anume a sintagmei „sau parcare” din norma dată, sub aspectul corespunderii cu art. 22 din Constituția RM- *neretroactivitatea legii* și cu art. 23 din Constituția RM -*dreptul fiecăruia om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle*.

A prezenta Curții Constituționale sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a a prevederilor art. 238 alin. (2) Cod contravențional, cu copia materialului contravențional.

Încheierea poate fi atacată o dată cu fondul cauzei.

Președintele ședinței,
Judecător

Natalia Patrașcu